

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

F. G. JACOBS

της 8ης Απριλίου 1992 *

*Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

χορήγηση των ποσοτώσεων. Ειδικότερα, το άρθρο 3, σημείο 3, προβλέπει τα εξής:

1. Στην υπόθεση αυτή, το Supreme Court of Ireland ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει μία ακόμη φορά το άρθρο 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ 1984, L 90, σ. 13), το οποίο προσετέθη με τον κανονισμό 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989 (ΕΕ 1989, L 84, σ. 2).

« Οι παραγωγοί των οποίων η γαλακτοκομική παραγωγή, κατά το έτος αναφοράς που λαμβάνεται υπόψη κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, έχει επηρεασθεί αισθητά από εξαιρετικά γεγονότα που συνέβησαν πριν ή κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους επιτυχάνουν, ύστερα από αίτησή τους, να ληφθεί υπόψη ένα άλλο ημερολογιακό έτος αναφοράς μέσα στο χρονικό διάστημα της περιόδου 1981 έως 1983. »

Οι νομοθετικές διατάξεις

2. Θα υπενθυμίσω ότι το άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68, το οποίο προσετέθη με τον κανονισμό 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ 1984, L 90, σ. 10), θέσπισε συμπληρωματική εισφορά επί της παραγωγής γάλακτος, καταβλητέα επί των ποσοτήτων γάλακτος που υπερβαίνουν ορισμένη ποσότητα αναφοράς ή « ποσότωση ». Το άρθρο 1 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου ορίζει το ποσό της εισφοράς και το άρθρο 2 καθορίζει το ύψος των ποσοτώσεων που πρέπει να χορηγηθούν σε κάθε παραγωγό. Οι κατά τον τρόπο αυτό καθοριζόμενες ποσοτώσεις υπολογίζονται σε συνάρτηση προς τις ποσότητες γάλακτος που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου έτους, αυτό δε το « έτος αναφοράς » μπορεί, κατ' επιλογή του οικείου κράτους μέλους, να είναι ένα από τα τρία ημερολογιακά έτη 1981, 1982 ή 1983. Το άρθρο 3 του κανονισμού 857/84 καθορίζει ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις, οι οποίες πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά τη

Παραδείγματα αυτών των εξαιρετικών γεγονότων παρέχονται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 3, σημείο 3. Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988 (ΕΕ 1988, L 139, σ. 12), σ' αυτά τα εξαιρετικά γεγονότα περιλαμβάνεται επίσης:

« η μακράς διάρκειας επαγγελματική ανικανότητα του παραγωγού στην περίπτωση που διαχειρίζεται ο ίδιος τη γεωργική εκμετάλλευσή ». »

3. Το άρθρο 3α προσετέθη στον κανονισμό 857/84 με τον κανονισμό 764/89 εν συνεχεία των αποφάσεων της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder κατά Minister van Landbouw en Visserij (Συλλογή 1988, σ. 2321), και 170/86, von Deetzen κατά Hauptzollamt Hamburg-Jonas (Συλλογή 1988, σ. 2355). Ο σκοπός του νέου άρθρου ήταν να καταστεί δυνατή η χορήγηση ποσοτώσεως σε γαλακτο-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

παραγωγούς που είχαν αναλάβει υποχρέωση μη εμπορίας ή μετατροπής βάσει του κανονισμού 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977 (ΟJ 1977, L 131, σ. 1), και οι οποίοι, για τον λόγο αυτό, δεν είχαν προβεί σε παραγωγή γάλακτος κατά τη διάρκεια του σχετικού έτους αναφοράς. Όπως εξηγεί η πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 764/89, ο κατάλογος των ιδιαίτερων καταστάσεων, που προβλέπει το άρθρο 3 του κανονισμού 857/84, δεν περιλαμβάνει την περίπτωση παραγωγών οι οποίοι, λόγω της υποχρέωσης που ανέλαβαν σύμφωνα με τον κανονισμό 1078/77, δεν πρόβησαν σε παράδοση γάλακτος κατά τη διάρκεια του επιλεγέντος από το οικείο κράτος μέλος έτους αναφοράς. Η αιτιολογική σκέψη καταλήγει ότι « είναι, επομένως, αναγκαίο να συμπληρωθεί με νέο άρθρο ο κατάλογος των ιδιαίτερων καταστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3, προκειμένου οι σχετικοί παραγωγοί να λαμβάνουν μια ειδική ποσότητα αναφοράς ». Εν συνεχεία των αποφάσεων της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spragi (Συλλογή 1990, σ. I-4539), και C-217/89, Pastätter (Συλλογή 1990, σ. I-4585), το άρθρο 3α τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991 (ΕΕ 1991, L 150, σ. 35).

4. Πριν από την τροποποίηση του άρθρου 3α, το γράμμα του άρθρου 3α, παράγραφος 1, καθόσον είναι συναφές, είχε ως εξής:

« Ο παραγωγός (...)

— του οποίου η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση της δεσμεύσεως που αναλαμβάνει δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, λήγει μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1983, ή (σε ορισμένες περιπτώσεις, περιλαμβανομένης αυτής της Ιρλανδίας) μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1983 (...)

(...)

λαμβάνει προσωρινά, κατόπιν αιτήσεώς του που υποβάλλει εντός προθεσμίας τριών μηνών από τις 29 Μαρτίου 1989, ειδική ποσότητα αναφοράς (...)

Πάντως, με την απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου, C-189/89, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 3, οι προθεσμίες λήξεως των υποχρεώσεων μη εμπορίας ή μετατροπής που καθορίζονταν με την εν λόγω διάταξη κρίθηκαν ανίσχυρες. Συνεπώς, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91 προκειμένου να καταστεί δυνατή η χορήγηση ποσοστάσεως στους αιτούντες των οποίων οι υποχρεώσεις είχαν λήξει κατά τη διάρκεια του έτους 1983 (ή, ενδεχομένως, μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου και της 30ής Σεπτεμβρίου 1983), υπό τον όρο ότι αυτοί θα υποβάλουν αίτηση εντός προθεσμίας τριών μηνών υπολογιζομένης από την 1η Ιουλίου 1991. Με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1639/91, οι νέες προθεσμίες δικαιολογήθηκαν ως εξής:

« εκτιμώντας ότι το Δικαστήριο, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του (στην υπόθεση C-189/89, Spragi, και στην υπόθεση C-217/89, Pastätter) έκρινε ότι ο κοινοτικός νομοθέτης μπορεί έγκυρα να καθορίζει προθεσμία σχετικά με τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής, με σκοπό να αποκλείονται από το ευεργέτημα του άρθρου 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 όσοι παραγωγοί δεν έχουν παραδώσει γάλα, κατά τη διάρκεια ολόκληρου ή μέρους του εν λόγω έτους αναφοράς, για λόγους άσχετους με τυχόν δέσμευση μη εμπορίας ή μεταστροφής· ότι όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη έχουν ορίσει το έτος 1983 ως έτος αναφοράς· ότι, κατά συνέπεια, ένας παραγωγός ο οποίος, ενώ ήταν από κάθε άποψη ελεύθερος να το πράξει, δεν είχε ξαναρχίσει να ασκεί γαλακτοκομική παραγωγική δραστηριότητα μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1983 και της 1ης Απριλίου 1984 έχει εκδηλώσει επαρκώς τη βούλησή του να

εγκαταλείψει οριστικά τη γαλακτοκομική παραγωγική δραστηριότητα για προσωπικούς λόγους, άσχετους με τη δέσμευση που είχε αναλάβει ή τις συνέπειές της· ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να περιοριστεί το ευεργέτημα του εν λόγω άρθρου 3α στους παραγωγούς των οποίων η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής έχει λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 1982».

Αν και η αιτιολογική σκέψη αναφέρεται και στις δύο αποφάσεις του Δικαστηρίου, στην πραγματικότητα, το Δικαστήριο εξέτασε το κύρος της καθορισθείσας από το άρθρο 3α, παράγραφος 1, προθεσμίας μόνο στην υπόθεση Spragl. Με τις σκέψεις 15 και 16 της αποφάσεώς του, το Δικαστήριο διασαφήνισε ότι η διάταξη αυτή ήταν άκυρη καθόσον μπορούσε να αποκλείσει από το ευεργέτημα του άρθρου 3α τους παραγωγούς που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του οικείου έτους αναφοράς, σε εκτέλεση υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77. Επομένως, αλλάζοντας την προθεσμία, ο νομοθέτης έκρινε ότι οι παραγωγοί μπορούσαν, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, να αποκλεισθούν από το ευεργέτημα του άρθρου 3α οσάκις οι αναληφθείσες από τους παραγωγούς αυτούς υποχρεώσεις δεν επικάλυπταν κατά κανένα τρόπο το έτος αναφοράς για τη χορήγηση ποσοστώσεως δυνάμει του άρθρου 2.

Τα πραγματικά περιστατικά

5. Ο Dowling, εφεσείων της κύριας δίκης, ζήτησε το 1978 πριμοδότηση μετατροπής δυνάμει του κανονισμού 1078/77. Η αίτησή του έγινε δεκτή, αυτός δε ανέλαβε συνεπώς την υποχρέωση να μη παράγει γάλα για περίοδο τεσσάρων ετών που θα έληγε στις 22 Νοεμβρίου 1982. Το 1980 υπέστη καρδιακή προσβολή και τον Φεβρουάριο 1981 υποβλήθηκε σε εγχείριση ανοικτής καρδιάς. Κατά τα έτη

1982 και 1983 εξακολούθησε να μη είναι σε θέση να απασχοληθεί ενεργά αλλά το 1984 μπόρεσε να αναλάβει εκ νέου εργασία σε περιορισμένο βαθμό.

6. Από τις γραπτές παρατηρήσεις του εφεσείοντος προκύπτει ότι, παρά την ανικανότητά του λόγω της καρδιακής προσβολής του κατά το 1980, η παραγωγή μπόρεσε να συνεχιστεί στην εκμετάλλευσή του με τη βοήθεια του υιού του εφεσείοντος. Δεδομένου ότι υπήρχε η δέσμευση μετατροπής, επρόκειτο, προφανώς, μάλλον για την παραγωγή βοείου κρέατος παρά για την παραγωγή γάλακτος. Εντούτοις, ο Dowling δεν άρχισε εκ νέου την γαλακτοπαραγωγή, ακόμη και με τη βοήθεια του γιου του, μετά το τέλος της περιόδου του μετατροπής. Όταν κατά το 1984 εισήχθη η συμπληρωματική εισφορά επί της παραγωγής γάλακτος και το σύστημα των ποσοστώσεων γάλακτος, ο Dowling δεν ήταν σε θέση να λάβει ποσόστωση δυνάμει του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84, διότι δεν είχε παραγάγει καθόλου γάλα κατά το οικείο έτος αναφοράς, δηλαδή το 1983. Δεδομένου ότι δεν είχε παραγάγει γάλα ούτε κατά το 1981 ή το 1982, δεν ήταν σε θέση να κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού, να αντικαταστήσει το έτος 1983 με ένα άλλο έτος αναφοράς περιλαμβανόμενο στην περίοδο 1981 έως 1983.

7. Συνεπώς, όταν προσετέθη το νέο άρθρο 3α στον κανονισμό 857/84, προκειμένου να δοθεί στους παραγωγούς που είχαν προχωρήσει σε σύστημα μη εμπορίας ή μετατροπής η δυνατότητα να λάβουν μία ποσόστωση, ο εφεσείων ζήτησε μία ποσόστωση δυνάμει της διατάξεως αυτής. Η αίτησή του δεν έγινε δεκτή για τον λόγο ότι αυτός δεν πληρούσε την προϋπόθεση της πρώτης περιπτώσεως του άρθρου 3α, παράγραφος 1, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 4, δεδομένου ότι η περίοδος του μετατροπής είχε λήξει πριν από την 1η Οκτωβρίου

1983. Στις 6 Οκτωβρίου 1989, ο Dowling άσκησε προσφυγή ενώπιον του High Court, επιδιώκοντας να αναγνωρισθεί το δικαίωμά του για ποσόστωση. Το High Court δεν δέχθηκε το αίτημά του και αυτός άσκησε έφεση ενώπιον του Supreme Court of Ireland.

ή 1982 προκειμένου να του παρασχεθεί ποσότητα αναφοράς βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, λόγω του ότι τα δύο αυτά έτη περιλαμβάνονταν στην προαναφερθείσα τετραετή περίοδο μετατροπής; »

8. Επομένως, το Supreme Court υπέβαλε το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Δικαιούται προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει του άρθρου 3γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, παραγωγός που

— διέκοψε την παραγωγή γάλακτος, για να λάβει πριμοδότηση μετατροπής βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, για την περίοδο από 23 Νοεμβρίου 1978 έως 22 Νοεμβρίου 1982·

— κατέστη ανίκανος προς εργασία κατά το 1983 και, γι' αυτόν τον λόγο, δεν ήταν σε θέση να αρχίσει εκ νέου να ασχολείται με την παραγωγή γάλακτος κατά το έτος αυτό, υπ' αυτές δε τις συνθήκες οι εθνικές αρχές δέχθηκαν στη συνέχεια ότι εδικαιούτο να ορίσει είτε το 1981 είτε το 1982 ως εναλλακτικό έτος αναφοράς, σύμφωνα προς τις διατάξεις του άρθρου 3, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84·

— δεν ήταν όμως σε θέση να επικαλεστεί την παραγωγή του γάλακτος κατά τα έτη 1981

Η αναφορά στο άρθρο 3γ του κανονισμού 857/84, στην αρχή του κειμένου του ερωτήματος, είναι προφανώς λάθος, καθόσον αυτό το άρθρο δεν υπάρχει. Είναι εντούτοις σαφές ότι πρόκειται για το άρθρο 3α. Στη συνέχεια θα αναφερθώ στην προϋπόθεση της πρώτης περιπτώσεως του άρθρου 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, χρησιμοποιώντας απλώς τον όρο « η προθεσμία ». Αν και το ερώτημα αναφέρεται σε παραγωγούς οι οποίοι, όπως ο Dowling, ανέλαβαν υποχρέωση μετατροπής δυνάμει του κανονισμού 1078/77, είναι σαφές ότι οι ίδιες αρχές ισχύουν για τους παραγωγούς που ανέλαβαν υποχρέωση μη εμπορίας δυνάμει του ίδιου κανονισμού. Μπορεί πάντως να αναφερθεί ότι, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις μη εμπορίας αναφέρονταν σε περιόδους πέντε ετών και όχι στα τέσσερα έτη που απαιτούνται για τις υποχρεώσεις μετατροπής, μία αναληφθείσα τον Νοέμβριο του 1978 υποχρέωση μη εμπορίας δεν θα είχε λήξει πριν από τον Νοέμβριο του 1983.

Ερμηνεία της προθεσμίας

9. Δεδομένου ότι η υποχρέωση μετατροπής του Dowling έληξε τον Νοέμβριο του 1982, αν ληφθεί υπόψη μία κατά λέξη ανάγνωση της πρώτης περιπτώσεως του άρθρου 3α, παράγραφος 1, θα φανεί ότι αυτός δεν έχει καμία προοπτική να λάβει ποσόστωση δυνάμει του άρθρου 3α. Αν και, όπως είδαμε, η διάταξη

αυτή τροποποιήθηκε στη συνέχεια, ώστε να μπορεί να χορηγηθεί ποσόστωση σε παραγωγούς των οποίων οι δεσμεύσεις έληξαν κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς 1983, είναι σαφές ότι η θέση του Dowling δεν επηρεάζεται από την εν λόγω τροποποίηση, δεδομένου ότι η δική του δέσμευση έληξε πριν από το τέλος του 1982. Επιπλέον, όπως θα δούμε, φαίνεται ότι από την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 3, προκύπτει ότι πρέπει να ερμηνευθεί κατά λέξη η εν λόγω διάταξη: βλ. τα σημεία 14 και 15 κατωτέρω. Ο Dowling υποστηρίζει πάντως ότι η καθορίζουσα την προθεσμία διάταξη δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά λέξη, διότι αυτή η ερμηνεία θα σημαίνει παράνομη διάκριση σε βάρος των παραγωγών που βρίσκονται στη θέση του. Δεν ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 857/84 είναι άκυρος εξ αυτού του λόγου. Αντιθέτως, κατ' αυτόν, « είναι βέβαιον ότι τα κενά που υπάρχουν στους κανονισμούς περί ποσοστάσεων γάλακτος μπορούν να καλύπτονται με την εφαρμογή της αρχής της ισότητας και ότι οι όροι ενός κανονισμού ΕΟΚ μπορούν να συμπληρώνονται και να εφαρμόζονται κατ' αναλογία εις τρόπον ώστε να αποφεύγεται δυσμενής διάκριση ».

10. Αναμφίβολα, η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύεται, καθόσον αυτό είναι δυνατόν, εις τρόπον ώστε να είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, οι οποίες περιλαμβάνουν ιδίως την αρχή της ίσης μεταχείρισης (η οποία, στον γεωργικό τομέα, διατυπώνεται επίσης στο άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης) και την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Έτσι, ερμηνεύοντας την κοινοτική νομοθεσία, το Δικαστήριο πρέπει να προϋποθέτει ότι ο νομοθέτης δεν είχε την πρόθεση να περιφρονήσει αυτές τις προέχουσες αρχές του κοινοτικού δικαίου. Εντούτοις, υπάρχουν όρια όσον αφορά το μέχρι πού μπορεί να φθάσει η ερμηνεία. Πέραν των ορίων αυτών, το Δικαστήριο

σχήριο μπορεί μόνο να κηρύττει τη νομοθεσία άκυρη λόγω παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου· πράγματι, το Δικαστήριο δεν έχει τη γενική εξουσία τροποποίησης ή συμπλήρωσης νομοθεσίας που διαφορετικά θα είναι άκυρη: βλ. για παράδειγμα την απόφαση της 14ης Ιουνίου 1990, C-37/89, Weisen, Συλλογή 1990, σ. I-2395, και, ειδικότερα, τις παρατηρήσεις του γενικού εισαγγελέα Darmon στη σελίδα I-2415).

11. Προς στήριξη της προτάσεως, κατά την οποία το Δικαστήριο μπορεί να μη λάβει υπόψη το γράμμα της κοινοτικής νομοθεσίας, ο εφεσείων αναφέρει την απόφαση της 9ης Ιουνίου 1977, 109/76, Blottner κατά Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging (ECR 1977, σ. 1141), με την οποία το Δικαστήριο ερμήνευσε την έκφραση « μέτρα εφαρμογής υφιστάμενα ή μελλοντικά » που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, στοιχείο ι, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73). Το άρθρο 40, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει τον συνυπολογισμό των ασφαλιστικών περιόδων στην περίπτωση εργαζομένου ο οποίος υπήχθη διαδοχικά ή εναλλακτικά στις νομοθεσίες δύο ή περισσότερων κρατών μελών και το άρθρο 1, στοιχείο ι, ορίζει συναφώς τη « νομοθεσία » ως τους νόμους, τις κανονιστικές πράξεις, τους κανονισμούς « και κάθε άλλο υφιστάμενο ή μελλοντικό μέτρο εφαρμογής ». Το Δικαστήριο ερμήνευσε την τελευταία αυτή έκφραση ως περιλαμβάνουσα τα μέτρα που δεν ίσχυαν πλέον κατά το χρονικό σημείο της εκδόσεως των οικείων κοινοτικών κανονισμών. Όπως το Δικαστήριο παρατήρησε με τη σκέψη 12 της αποφάσεώς του:

« Ο σκοπός του (συνυπολογισμού των περιόδων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως, όπως

απαιτείται από το άρθρο 51 της Συνθήκης) (...) δεν θα πραγματοποιούνταν αν ο εργαζόμενος έχανε την ιδιότητα του ασφαλισμένου (...) για τον λόγο και μόνο ότι, κατά την εποχή κατά την οποία (οι εν λόγω κανονισμοί) εκδόθηκαν, η εθνική νομοθεσία που ίσχυε την εποχή κατά την οποία ο εργαζόμενος ήταν ασφαλισμένος είχε αντικατασταθεί από διαφορετική νομοθεσία.»

Επομένως, ο σκοπός του άρθρου 40, παράγραφος 1, του κανονισμού θα είχε ματαιωθεί με μία περισσότερο συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 1, στοιχείο ι'. Πράγματι, όπως ο γενικός εισαγγελέας Warner παρατήρησε στις προτάσεις του, στη σελίδα 1158, κάθε άλλη ερμηνεία θα είχε οδηγήσει σε « πρόδηλο παραλογισμό », και, για τους λόγους που ανέφερε, η ερμηνεία δεν αντέφασκε στην πραγματικότητα προς το κείμενο της διατάξεως. Συνεπώς, η υπόθεση Blotner δείχνει το πολύ πολύ ότι το Δικαστήριο θα υλοποιήσει, αν παραστεί ανάγκη, τον σαφή σκοπό διατάξεως διά μιας διασταλτικής ερμηνείας του γράμματός της.

12. Ο εφεσείων αναφέρεται, επίσης, στην απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1986, 201/85 και 202/85, Klensch κατά Secrétaire d'État (Συλλογή 1986, σ. 3477). Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, ολόκληρη η ποσόστωση ή μέρος μιας ποσοτώσεως πρέπει να προστίθεται στην εθνική εφεδρική ποσότητα, αντί να παρακρατείται από τον αγοραστή στον οποίο είχε χορηγηθεί σύμφωνα με την εναλλακτική λύση Β του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84, παρά το γεγονός ότι ο κανονισμός δεν προέβλεπε ρητώς αυτήν την προσαρμογή υπό τις εν λόγω περιστάσεις (βλ. τις σκέψεις 19 έως 22 της αποφάσεως). Πάντως, δεδομένου ότι, ομοίως, τίποτε στον κανονισμό δεν απέβλεπε στον αποκλεισμό αυτής της προσαρμογής, δεν μου φαίνεται ότι η στάση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Klensch βοηθεί τον εφεσεϊοντα.

Τέλος, ο εφεσείων αναφέρει την υπόθεση της 12ης Δεκεμβρίου 1985, 165/84, Krohn κατά BALM (Συλλογή 1985, σ. 3997), με την οποία το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, κοινοτικός κανονισμός που περιέχει παράλειψη η οποία είναι ασυμβίβαστη προς γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου μπορεί να επεκτείνεται σε καταστάσεις άλλες εκτός αυτών που ο κανονισμός προέβλεπε (βλ. τη σκέψη 14 της αποφάσεως). Πάντως, το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι ο κανονισμός μπορεί να επεκταθεί κατ' αυτόν τον τρόπο οσάκις αυτό αποκλείεται από το ρητό γράμμα ή τον σαφή σκοπό του κανονισμού αυτού.

13. Τα όρια αυτού που το Δικαστήριο μπορεί να επιτελέσει διά της ερμηνείας κοινοτικών διατάξεων διαγράφονται στην πραγματικότητα από τις μεταβολές της εν προκειμένω αμφισβητούμενης νομοθεσίας, την οποία το Δικαστήριο δύο φορές κήρυξε άκυρη. Ο κανονισμός 857/84 κηρύχθηκε άκυρος για πρώτη φορά με τις αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86 και 170/86, που αναφέρθηκαν πιο πάνω στο σημείο 3. Στις υποθέσεις αυτές, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο πλήρης και διαρκής αποκλεισμός από την παραγωγή γάλακτος των παραγωγών, οι οποίοι είχαν αναλάβει υποχρέωση δυνάμει του κανονισμού 1078/77, διέψευδε την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των παραγωγών αυτών (βλ. τη σκέψη 26 της αποφάσεως στην υπόθεση Mulder και τη σκέψη 15 της αποφάσεως στην υπόθεση von Deetzen). Το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι ήταν δυνατό να ερμηνευθούν οι εν λόγω διατάξεις κατά τρόπο που να καταστεί δυνατό στους παραγωγούς να λάβουν μία ποσόστωση. Όπως το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 15 της αποφάσεως στην υπόθεση Mulder:

« Από την εξέταση της οικονομίας και του σκοπού των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου κατα-

φαίνεται ότι στις διατάξεις αυτές απαριθμούνται περιοριστικώς οι καταστάσεις κατά τις οποίες μπορούν να χορηγηθούν από τα κράτη μέλη ειδικές ή συμπληρωματικές ποσότητες αναφοράς. Δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές δεν αφορούν την κατάσταση παραγωγού, ο οποίος δεν παρέδωσε γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς λόγω υποχρέωσης μη εμπορίας την οποία ανέλαβε βάσει του κανονισμού 1078/77, αυτός ο παραγωγός μπορεί να αξιώσει να του χορηγηθεί ποσότητα αναφοράς μόνο εφόσον εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται σχετικώς.»

14. Συνεπώς, το Συμβούλιο ήταν υποχρεωμένο να τροποποιήσει τον κανονισμό 857/84, προκειμένου να συμπληρωθεί ο πίνακας των ιδιαίτερων καταστάσεων, κατά τις οποίες μπορούσαν να χορηγηθούν ποσοστάσεις. Αυτό πραγματοποιήθηκε, όπως είδαμε, διά της προσθήκης στον κανονισμό ενός νέου άρθρου 3α. Πάντως, με τις αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89 και C-217/89, οι οποίες αναφέρθηκαν πιο πάνω στο σημείο 3, το ίδιο το άρθρο 3α κρίθηκε άκυρο από δύο απόψεις. Ο κανόνας που διατυπώθηκε με το άρθρο 3α, παράγραφος 2, σύμφωνα με τον οποίο το μέγεθος μιας προσωρινώς χορηγηθείσας ποσοστάσεως βάσει του άρθρου 3α, παράγραφος 1, περιοριζόταν στο 60 % του παραδοθέντος προηγούμενως γάλακτος, κρίθηκε ανίσχυρος, διότι το ποσοστό αυτό μείωσεως, εφαρμοστέο μόνο στους παραγωγούς που επαναλάμβαναν την παραγωγή μετά την εκτέλεση υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, ήταν υπερβολικά υψηλό σε σχέση προς αυτό που εφαρμόζοταν στους άλλους παραγωγούς (βλ. τη σκέψη 23 της αποφάσεως στην υπόθεση Spagl και τη σκέψη 14 της αποφάσεως στην υπόθεση Pastätter). Επιπλέον, ως ήδη είδαμε, στην υπόθεση Spagl, η προβλεπόμενη από την πρώτη περίπτωση του άρθρου 3α, παράγραφος 1, προθεσμία κρίθηκε επιπλέον ανίσχυρη, καθόσον απέκλειε από το ευεργέτημα του άρθρου 3α τους παραγωγούς που δεν είχαν παραδώσει γάλα καθόλη τη διάρκεια ή

μέρος του έτους αναφοράς λόγω υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77.

15. Αν το Δικαστήριο είχε μπορέσει να καταργήσει ή να προσαρμόσει την προβλεπόμενη από το άρθρο 3α, παράγραφος 1, προθεσμία, ή την απαιτούμενη από το άρθρο 3α, παράγραφος 2, μείωση κατά 40 %, είναι σαφές ότι θα είχε καταστεί περιττό να κηρυχθούν ανίσχυρες οι διατάξεις αυτές. Πάντως, παρά το γεγονός ότι οι δύο αυτές διατάξεις, ερμηνευθείσες κατά γράμμα, διέψευδαν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των παραγωγών που είχαν εκπληρώσει υποχρέωση αναληφθείσα δυνάμει του κανονισμού 1078/77, και παρά το γεγονός ότι το άρθρο 3α προσετέθη στον κανονισμό 857/84 ακριβώς για να μη προσβληθεί η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη αυτών των παραγωγών, το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι ήταν σε θέση να ερμηνεύσει τις διατάξεις αυτές κατά τέτοιο τρόπο ώστε να τις καταστήσει σύμφωνες προς το κοινοτικό δίκαιο. Μου φαίνεται ότι το Δικαστήριο δεν ήταν σε θέση να ενεργήσει έτσι διότι η πρόθεση του νομοθέτη, αν και ατελής, ήταν εντελώς σαφής, και δεν ήταν, επομένως, δυνατό να παρεκκλίνει από την κατά λέξη έννοια των διατάξεων με τις οποίες αυτή διατυπώθηκε. Δεδομένου ότι η πρόθεση του νομοθέτη ήταν ασυμβίβαστη προς μια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο δεν μπορούσε παρά να κρίνει ανίσχυρες τις διατάξεις που υλοποιούσαν την πρόθεση αυτή.

16. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο κανονισμός 857/84 κρίθηκε αρχικά άκυρος, πριν από την προσθήκη του άρθρου 3α, διότι ήταν αδύνατον να ερμηνευθούν τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ως αφορώντα τους παραγωγούς που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά το οικείο έτος αναφοράς συνεπεία υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77. Όπως το Δικαστήριο ανέφερε στη σκέψη 15 της αποφάσεως του στην υπόθεση Mulder, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 13, από την ανάλυση των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού

857/84 καθίσταται σαφές ότι ο κατάλογος ιδιαιτέρων καταστάσεων που απαριθμούνται στα άρθρα αυτά προορίζεται να είναι εξαντλητικός. Επομένως, το Δικαστήριο δεν μπορούσε να καλύψει ένα κενό του κανονισμού προβλέποντας μία επιπλέον ιδιαίτερη κατάσταση: μπορούσε μόνο να κηρύξει τον κανονισμό ανίσχυρο καθόσον δεν πρόβλεπε την περίπτωση αυτή.

17. Επομένως, δεν υπάρχει αμφιβολία κατά τη γνώμη μου ότι, θεσπίζοντας το άρθρο 3α, παράγραφος 1, υπό την αρχική του διατύπωση, ο νομοθέτης θέλησε η προθεσμία να αποκλείει όλους τους παραγωγούς των οποίων η υποχρέωση μετατροπής έληγε πριν από την καθορισθείσα προθεσμία. Η ίδια πρόθεση είναι επίσης πρόδηλη στην τροποποιηθείσα διάταξη που προκύπτει από τον κανονισμό 1639/91, και ειδικότερα στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 4. Κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει επίσης αμφιβολία ότι ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό 857/84 κατάλογος ιδιαιτέρων καταστάσεων εξακολουθεί να είναι εξαντλητικός μετά την προσθήκη του άρθρου 3α και τη μεταγενέστερη τροποποίηση του άρθρου αυτού. Έτσι, το άρθρο 3α προβλέπει μία νέα ιδιαίτερη κατάσταση κατά την οποία μπορεί να ληφθεί μία ποσόστωση, αλλά δεν προτίθεται να μεταβάλει το περιεχόμενο του άρθρου 3, παράγραφος 3, καθιστώντας δυνατή τη χρησιμοποίηση ενός άλλου εναλλακτικού έτους αναφοράς για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής.

18. Επομένως, ο Dowling θα μπορέσει να δικαιωθεί εν προκειμένω μόνο αν ο κανονισμός 857/84 κηρυχθεί ανίσχυρος, καθόσον δεν προβλέπει την περίπτωση παραγωγού που βρίσκεται στη δική του κατάσταση. Αν και το ερώτημα περί του κύρους δεν υποβλήθηκε, και το ζήτημα δεν τέθηκε με καμία από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο, πρόκειται, κατά τη γνώμη μου, για ένα ζήτημα που το Δικαστήριο μπορεί να θέξει αυτεπαγγέλτως, ειδικότερα ενόψει του γεγονότος ότι ο

εφεσείων υποστήριξε ότι ο κανονισμός, ερμηνευθείς κατά γράμμα, παραβιάζει γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Επομένως, το Δικαστήριο άκουσε επιχειρήματα επί προβλημάτων που έχουν άμεση επίπτωση στο κύρος του κανονισμού. Πάντως, όπως θα δούμε, κανένα από τα επιχειρήματα αυτά δεν επαρκεί στην πραγματικότητα για να αποδειχθεί η ακυρότητα του κανονισμού αυτού.,

Εγκυρότητα της προθεσμίας

19. Κατά τον εφεσείοντα, η προθεσμία, ερμηνευόμενη κατά γράμμα, είναι στην πραγματικότητα αντίθετη από δύο απόψεις προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Πρώτον, ο εφεσείων υποστηρίζει ότι οι παραγωγοί που βρίσκονται στη θέση του εμπιπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αποφάσεων στις υποθέσεις Mulder και von Deetzen, οι οποίες αναφέρθηκαν πιο πάνω στο σημείο 3, και ότι, συνεπώς, αυτός νομίμως ανέμενε να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος, η προσδοκία δε αυτή έπρεπε να προστατεύεται από το Δικαστήριο. Δεύτερον, ο εφεσείων υποστηρίζει ότι το να τον στερήσουν από μία ποσόστωση θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Θα εξετάσω τα επιχειρήματα αυτά με τη σειρά.

20. Υπενθυμίζω ότι, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86 και 170/86, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο παραγωγός, που εκουσίως διακόπτει την παραγωγή του για ορισμένη χρονική περίοδο, δεν μπορεί νομίμως να αναμένει να επαναλάβει την παραγωγή υπό τις αυτές προϋποθέσεις με αυτές που ίσχυαν προηγουμένως· πάντως, εφόσον ένα κοινοτικό μέτρο τον ενθάρρυνε να αναλάβει την υποχρέωση να αναστείλει την εμπορία για περιορισμένη περίοδο, νομίμως μπορεί να αναμένει ότι δεν θα υποστεί, κατά τη λήξη της υποχρεώσεώς του, περιορισμούς που θα τον

θίγουν ειδικά, επειδή ακριβώς έκανε χρήση των δυνατοτήτων που προσέφερε αυτό το σύστημα. Επομένως, το ερώτημα που πρέπει να εξεταστεί είναι αν ο Dowling, κατά τη λήξη της υποχρεώσεώς του τον Νοέμβριο 1982, μπορούσε να θεωρηθεί ως υποκείμενος σε περιορισμούς σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, οι οποίοι ήταν ακριβώς η συνέπεια της προσχωρήσεώς του σε σύστημα μετατροπής.

21. Κατά τη γνώμη μου, η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι σαφής. Όταν έληξε η υποχρέωση του Dowling, δεν υφίστατο περιορισμό επιβαλλόμενο από το κοινοτικό δίκαιο που να τον εμποδίζει να παράγει γάλα. Η συμπληρωματική εισφορά επί της παραγωγής γάλακτος, και μαζί με αυτήν το σύστημα ποσοτώσεων, θεσπίστηκαν μόλις την 1η Απριλίου 1984. Κατά τη διάρκεια του 1983, ο Dowling είχε την ευκαιρία να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος και, δεδομένου ότι το 1983 ήταν εφ'αφ'ερέωτος έτος αναφοράς για τους σκοπούς του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84, να λάβει εν συνεχεία μια ποσόστωση σύμφωνα προς τη διάταξη αυτή. Όπως είδαμε, ο Dowling στην πραγματικότητα δεν μπορούσε να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος κατά το 1983 για λόγους υγείας, και επομένως δεν μπόρεσε να λάβει ποσόστωση. Το γεγονός ότι δεν επανέλαβε εγκαίρως την παραγωγή γάλακτος δεν μπορεί, επομένως, να αποδοθεί στην εκτέλεση της υποχρεώσεώς του περί μετατροπής· πρέπει μάλλον να αποδοθεί στην κακή υγεία του.

22. Είναι αληθές ότι ο Dowling δεν ήταν σε θέση να κάνει χρήση της κατά το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού δυνατότητας, να αντικαταστήσει με το 1981 ή το 1982 το έτος αναφοράς 1983, δεδομένου ότι δεν είχε παράγει γάλα κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ετών· και είναι επίσης αληθές ότι το γεγονός ότι δεν παρήγαγε κατά τα έτη αυτά μπορεί να αποδοθεί στην υποχρεώσή του περί

μετατροπής. Εντούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι η δυνατότητα αντικαταστάσεως ενός εναλλακτικού έτους αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, ανέκυψε μόνο διότι ο Dowling ήταν ανίκανος προς εργασία κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς 1983. Η ανικανότητα αυτή και όχι η υποχρέωση μετατροπής του Dowling προκάλεσε τη δυνατότητα αντικαταστάσεως του 1983 με ένα άλλο έτος αναφοράς, και την ανάγκη του να το πράξει. Επομένως, κατά την άποψή μου δεν υφίσταται μία επαρκώς άμεση σχέση μεταξύ της εκτελέσεως εκ μέρους του εφεσελιοντος της υποχρεώσεώς του περί μετατροπής και της μη λήψεως εκ μέρους του μιας ποσοτώσεως. Προκύπτει σαφώς από την απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στο σημείο 3, ότι ο κοινοτικός νομοθέτης έχει το δικαίωμα να αποκλείει από το ευεργέτημα του άρθρου 3α εκείνους τους παραγωγούς που δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του οικείου έτους αναφοράς για λόγους άσχετους προς το γεγονός ότι εξεπλήρωσαν υποχρέωση αναληφθείσα δυνάμει του κανονισμού 1078/77. (βλ. τη σκέψη 13 της αποφάσεως και βλ. επίσης την απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 1992, C-177/90, Kühn κατά Landwirtschaftskammer Weser-Ems, Συλλογή 1992, σ. I-35, σκέψη 15).

23. Επομένως, μου φαίνεται ότι η θεμιτή προσδοκία του Dowling να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της περιόδου του μετατροπής δεν διαψεύσθηκε από τις εν λόγω κοινοτικές διατάξεις αλλά μάλλον λόγω της κακής υγείας του κατά τη διάρκεια του 1983. Εξάλλου, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αντιμετώπιζεται διαφορετικά, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, συγκρινόμενος με παραγωγό που είχε την ευκαιρία να παράγει κατά τη διάρκεια του ενός των εναλλακτικών ετών αναφοράς που προβλέπονται από το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί το ερώτημα αν αυτή η διαφορετική μεταχείριση ισοδυναμεί με παράνομη διάκριση μεταξύ παραγωγών της Κοινότητας, αντίθετη προς το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

24. Με την απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, 84/87, *Erpelding* κατά *Secrétaire d'État à l'Agriculture et à la Viticulture* (Συλλογή 1988, σ. 2647), το Δικαστήριο παρατήρησε ότι ο κανόνας που εμπόδιζε τους παραγωγούς, των οποίων η παραγωγή γάλακτος είχε αισθητά μειωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου 1981 έως 1983, να λάβουν ποσόστωση βάσει αντιπροσωπευτικής παραγωγής έπληττε τους παραγωγούς αυτούς περισσότερο από εκείνους οι οποίοι μπορούσαν να επιδείξουν τοιαύτη παραγωγή κατά τη διάρκεια έτους αναφοράς. Εντούτοις, ο κανόνας κρίθηκε ως δικαιολογημένος λόγω της ανάγκης να περιοριστεί ο αριθμός των ετών που μπορούν να ληφθούν υπόψη ως έτη αναφοράς, προς το συμφέρον τόσο της ασφάλειας δικαίου όσο και της αποτελεσματικότητας του συστήματος των ποσοστάσεων (βλ. τη σκέψη 30 της αποφάσεως και βλ., επίσης, την απόφαση της 27ης Ιουνίου 1989, 113/88, *Leukhardt* κατά *Hauptzollamt Reutlingen*, Συλλογή 1989, σ. 1991). Μου φαίνεται ότι οι ίδιες σκέψεις ισχύουν στην παρούσα υπόθεση. Προκειμένου ο *Dowling* να λάβει μία ποσόστωση, θα ήταν πράγματι

αναγκαίο γι' αυτόν να του επιτραπεί να αντικαταστήσει το έτος αναφοράς 1983 με ένα έτος εκτός της τριετούς περιόδου 1981 έως 1983. Πράγματι, επικαλούμενος το ευεργέτημα του άρθρου 3α του κανονισμού 857/84, επικαλείται το δικαίωμα να λάβει ως βάση για τη χορήγηση μιας ποσοστάσεως τους δώδεκα μήνες που προηγούνται της αιτήσεώς του για πριμοδότηση μετατροπής (βλ. το άρθρο 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού). Δεν μου φαίνεται ότι οι λόγοι, για τους οποίους πρέπει να του επιτραπεί να αναφερθεί σε ένα έτος που δεν περιλαμβάνεται στην περίοδο των τριών ετών, είναι ισχυρότεροι από αυτούς οποιουδήποτε άλλου παραγωγού ο οποίος, για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπόρεσε να παραγάγει επαρκή ποσότητα γάλακτος κατά τη διάρκεια των τριών αυτών ετών. Κατά τη γνώμη μου, επομένως, πρέπει να απορριφθεί επίσης το επιχείρημα που στηρίζεται στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Συνεπώς, καμία από τις διατυπωθείσες σκέψεις δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο κανονισμός 857/84 είναι άκυρος καθόσον δεν επιτρέπει σε έναν παραγωγό που βρίσκεται στη θέση του *Dowling* να τύχει ποσοστάσεως.

Πρόταση

25. Συνεπώς, είμαι της γνώμης ότι στο υποβληθέν από το *Supreme Court of Ireland* ερώτημα πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση:

« Εφόσον η περίοδος μετατροπής ενός παραγωγού, στο πλαίσιο υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, έληξε πριν από την 1η Ιανουαρίου 1983, ο παραγωγός δεν δικαιούται ειδικής προσωρινής ποσότητας αναφοράς δυνάμει του άρθρου 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, παρά το ότι κατέστη ανίκανος προς εργασία το 1983, γεγονός το οποίο, αν δεν είχε εκτελέσει την υποχρέωσή του περί μετατροπής, θα μπορούσε να καταστήσει σ' αυτόν δυνατό να επιτύχει, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, να ληφθεί υπόψη ένα άλλο ημερολογιακό έτος αναφοράς εντός της περιόδου 1981 έως 1983. »